

1724.

1724.

6. Bonnquet, Jo. Salom.: Procurio acad: De utilitate
ex comparatione omnium ejusdem inscriptio[n]es
in Digestis capitum capienda siveque hujus artificii 13
inventoribus et promotoribus, verbulationes compendi
Lantebachianae . . . praemissa. Manuscript.
7. Vorn, Jo. Christoph: Ne ex quod justum est ut ea
dignatales iustificet.
8. Frieder, Jo. Jacobus: De maresmo seu mero.
9° et Florentius, Jo. Ernestus: Commentatio de origine 15
bonorum mensal Episcopales. 2 Exempl.
10. Friesen Jo. Bernhardus, Ord. Tres. Decanus: et Dipula.
Triaen in ang: De iure fractuum a bona fide possessore 16
percep[er]t[ur] forum . . . Christianus Friesen Wintero . . .
habendam invitatio[n].
11. Hertleben, Johannes Henricus: Ne pena vel litem vel
plano non, vel non recte contestatio.

1729.

12. Hartmannus, Thesaurus: De laeta locatione conde.
time.

13. Kuckenus, Henricus: De inde fictionem hancis
carum moralium praeceptis et mathematicis.

14. Sterytius, Gottlieb: ad exercitium Disputationum --
super Georgii Beieri positiones juris instituendam
- - - invitatio et de Disputatione fori. -- prel
ore. patio

15. b. c. Sturzus, Burcardus Gottlieffius: De dominio Directo
in aliis territoriis, cum priuis serenissimorum magistrorum
virorum Brandenburgorum Langum Bayazzoiorum Noria.
borgerium in Austria. 3 Denuo. 1728 - 1743

16. Sturzus, Burcardus Gottlieffius: In ecclesiae circa rebus
gionum

17. Sturzus, Gottlieb: Hobbesius socialis:

1724.

18. Horatius, Gullib: Imperator C. Tullus Caesar non in
rebus hoc est: De imperio et regno Germanico Tempore
Electio
19. Würtzgallus, Christianus: De auctoritate justitiae circ
eum obstinatus
20. Würtzgallus, Christianus: Programe in eng: Ne petit
inventi, et 1. 12 p. de re iurid. (ad Dissertationem
solenem Iohann. Gottliebii Brandelii innotescit)
21. Würtzgallus, Christianus: De recusatione judicis quod
us et abusn.
- 22° et Würtzgallus, Christianus: De iure fractuum a bona
fidei possessore percepitorum. 2 Sculp
- 23° et Walzen et Neuhans, Fridericus, liber bero. 1: De com
biis iurantibus inter illustris maxime frequentata
2 Sculp. 1724 - 1735

1724,2

DISSERTATIO IVRIDICA IN AVGVRALIS
DE
**IVRE RELVITIONIS DEBL.
TORI CONTRA CREDITO-
REM IN SAXONIA ELECTO-
RALI COMPETENTE,**

QVAM
ADVENTE NVMINE DIVINO
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPĒ AC DOMINO
DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE IVLIACI, CLIVIAE AC MONTIVM,
ANGARIAE WESTPHALIAEQUE ETC. ETC.

PRAESIDE

GVILIEL. HIER. BRVCKNERO
ICTO, CONSILIARIO SAXONICO, PANDECTARVM P. P. CVRIAЕ PROVIN-
CIALIS, FACULTATIS IVRIDICAE ET SCABINATVS ASSESSORE GRAVIS-
SIMO, EIVSDEMQUE FACULTATIS h. t. DECANO SPECTATISSIMO
PATRONO AC PROMOTORE SVO AETERNVM SVSPICIENDO

PRO LICENTIA
SVMMOS IN VTROQUE IVRE HONORES AC PRI-
VILEGIA CONSEQUENDI
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI
SUBMITITIT
AD DIEM XI. MARTII M DCC XXIV.

AVCTOR
IOANNES GODOFREDVS BEYER,
DRESSENSIS.

TENAE, LITTERIS MULLERIANIS.

§. I.

Let in quatuor significatu vocabulum
juris sumatur, nostri propositi hic
non est, multum disquirere; sed,
omnibus ambagibus sepositis, pro-
pius accedimus ad nostrum insti-
tutum. Cum primis hic prelimi-
nari monendum est, quod mul-
tis regnis, provinciis, terris atque civitatibus varia at-
que peculiaria arrideant jura & statuta, nec omnes iis-
dem gaudeant legibus. Sed discrepant inter se juxta
opinionem atque voluntatem legislatorum suorum,
licet multæ gentes Europæ pro norma atque regula
adcepérint Jus Romanum Justinianum, singulæ
tamen civitates singularibus fruuntur legibus, quæ
in Jure Romano minime fundatae, & præsertim
in Germania nostra multa introducta sunt per consue-
tudines, quæ quandoque derogant Juri scripto arg.

L. 32. §. 1. ff. de LL.

§. II.

Videmus hoc etiam, quod obtineat in patria mea,
Saxonie Electorali, cum in hac Jus Relutionis intro-
ductum sit, cuius tamen plane in Jure communi nul-

A

la fit

1800. Fickelherz

Ia sit mentio. Sed placuit Serenissimo legislatori, hoc certis in casibus concedere debitoribus. Est autem peculiare beneficium debitoribus competens intra anni spatium recuperandi bona subhastata in casu, quando creditor absque prævia judiciali taxatione & deficientibus aliis licitatoribus, in supplementum fuerit liciens, & bona ipsi fuerint adjudicata. vid. MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 107.

§. III.

Diximus jam, quod hoc Ius debitoribus competit; quæritur inde, an illud etiam aliis tribuatur? sed hoc negandum est. Nam de Jure Saxonico Electorali & imprimis O. P. S. tit. 39. §. Damit aber der Schuldner se. datur solummodo debitori annus ad relutitionem, intra quem vel ipse, vel per alium pinguorem emtorem bona redimere valeat. vid. O. P. S. d. I. & ad eandem PHILIPPI tit. 39. Confid. 10. etiam a quounque possessore CARPZ. in Proc. tit. 25. art. 5. n. 33. seqq. Si modo emtor fuerit creditor, nec forte alius extraneus O. P. S. d. I. atque ita pron. Scab. Lips. mens. Jul. 1732. in causa Sebastian Ordens. Debitor autem expressa reservatione opus non habet, quia nullum est dubium, quin ipsi hoc citra illam competat.

§. IV.

Rationem, que impulerit legislatorem, in promitti esse, nemo negabit; Nam sine dubio ejus mens fuit illa, ut debitoribus succurratur, qui, quando solus creditor fuerit licitatus, de nimia laßione & fraudulenta creditoris extorsione conqueri possunt, &, licet forte creditor bona fide egerit, adhuc tamen præsumi potest,

poteſt, iſum forſan neceſſitate coactum, nimirum ut ad ſuam ſolutionem perveniret, fuſſe dici tam. Aequitas inde impulit Serenissimum Saxoniae Eleſtorem, ut hanc legem ferret.

§. V.

Tempus, intra quod reſtitutio obtineat, eſt Spatiū integri anni, non Saxonici, ſed civilis, & hoc liquet ex Decis. Elect. noviss. XI. nimirum ut prædictus annus CCCLXV. dies, vel quod idem eſt LII. hebdomadas, unumque præterea diem contineat, ſi autem hic annus intercalaris eſt, unus adhuc dies accedit, conf. Perilluft. Dn. BERGER. in Elec. Disc. Forens. tit. 39. Obs. II. MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. & PHILIPPI in Tract. de Subbaſtia. Cap. 4. comm. 13. n. 85. Idem ad O. P. S. tit. 39. confid. II. CARPZ. p. 1. conf. 32. def. 52.

§. VI.

Annus autem hic ex mera gratia Electoris debitoribus ad reliuenda bona subbaſtata confeſſus, a quo tempore incipiat, diſcilliſſimæ eſt diſcussionis. Variant hic Doctores inter ſe atque diſſident, utrum annus reſtitutio curraſt statim a Jure licitationis quæſito, an ab addiſione ſeu judiciali adjudicatione. Recentiores DD. BERGERVS in Elec. Disc. Forens. tit. 39. Obs. II. & RIVINVS in Enunc. Juris tit. 39. En. 60. &c tit. 40. En. 17. prioris ſunt ſententia. CARPZ. vero P. I. Conſtit. 32. defin. 54. PHILIPPI in Tractat. de Subbaſtationibus cap. 4. comm. 13. n. III. ſeqq. & MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 35. ſeqq. ſunt posterioris. Hi allegati Autores putant, ſuam opinionem firmiori iuſſere talo, quam allegatorum recentiorum ſententia, ni-

mirum CARPZ. PHILIPP. & MARTINI dictis locis
 sumunt argumenta. 1.) a favore, ob quem ius reliuicio-
 nis debitori concessum sit, & dicunt, quod favor ille
 certe nimis restringeretur, si ab ipsa licitatione, non ve-
 ro ab adjudicatione annus reliuendi computandus esset.
 Hoc loco CARPZOIVVS sibi meti ipsi contradicit,
 quando statuit P. I. Consit. 32. def. 52. n. 8. quod ius re-
 liuitionis sit odiosum quid, ergo restringendum, sequi-
 tur inde, quod etiam hoc casu restringatur, necesse sit.
 Cum haec dissentanea sint: odiosa extenderet & favora-
 bilia coarctaret. 2.) argumentantur e sanctione Electo-
 rali, debitori ius reliuitionis tribuente intra spatum an-
 ni ab eo tempore, quo bona subhastata ad creditorem
 prævia licitatione pervenerunt: Als ihm das Gut zu-
 kommt, Ord. Torgav. de anno 1583. tit. vom feilbieten. c.
 S. Damit auch der Schuldner it. & dicunt, quod ante
 adjudicationem bona hanc pervenerint ad creditorem,
 quia sola judicialis adjudicatio loci traditionis sit & do-
 minium rei subhastatæ in licitatem transferat. *Glossa*
 in Land-Recht L. 1. art. 34. lit. A. & L. 3. art. 4. n. 7.
 PETR. HEIG. P. II. quest. 17. n. 18. Hic autem plane
 non attendenda est traditio, quæ debeat secundum
 ius Saxonum per adjudicationem seu judi-
 cialem resignationem fieri, & quæ secundum idem ius
 per eandem dominium in rebus immobilibus transferat,
 cum S. Damit aber it. non requirat, ut creditor
 præcise dominus sit rei subhastatæ, licet exinde quis
 inferre vellet, si creditor non dominus est, non potest
 usucapere, & consequenter annus reliuitionis non cur-
 rit. Sed si dicendum, quod res est, nobis non est fin-
 gere

S. A.

gere aliquid in casu ejusmodi peculiari, sed plane,
 quia relutio non solum non fundata est in jure
 communi, verum etiam illi contrariatur, stricte
 capienda sunt verba legislatoris. Itaque tacentibus
 legibus nobis etiam est tacere, & verba legis ita sunt
 capienda, quomodo fuerint posita. Nec ex dicto
 §. inferri potest, quod annus relutionis incipiat
 a tempore factæ adjudicationis. Sed militat potius al-
 legatus §. pro nobis, quando leguntur in illo hæc
 verba: Wenn dem Gläubiger auf seine vorgehende li-
 citation das Gut zukommt. Ex quibus aperte jus
 non dominii sed licitationis, ut vulgo ajunt, perfectæ
 das erstandene licitations-Recht, indicatur. Verbum
 illud: zukommt, inchoative non consummative capien-
 dum est de jure, quod perfectum est, quamvis domi-
 nium nondum creditor fuerit consecutus, maxime cum
 jus Saxonicum, quod admittit relutionem, juri civili
 repugnet, ut DD. Saxonici per l. 16. C. de rest. vendit.
l. i. & ult. C. si propter publ. pens. l. 8. C. de remiss.
pign. & l. 5. C. de fide & jur. baf. fisc. convicti faten-
tur, atque adeo stricte sit capiendum. Dn. BERGER. in
Elect. Disc. For. tit. 39. Obs. ii. & RIVIN. in En. Jur.
tit. 39. En. 60. pluribus hanc sententiam defendenterunt.
Et quod annus relutionis incipiat a tempore perfectæ
licitationis, non vero factæ adjudicationis correspon-
dent paulo ante allegatis autoribus Colleg. Facult. Lips.
vid. RIVINVS in En. Juris tit. 39. En. 60. & deinde
summus Provocationum Senatus hanc confirmavit Sen-
tentiam, vid. Dn. BERG. in Elect. Disc. For. tit. 39. Obs. ii.
Porro Ordinatione Recognita comprobatur, & hæc

A 3

non

Liber Fickerheria

non est Jus novum, sed veteris declaratoria. Multa porro rationes hic essent adjungendæ, quod hæc Sententia sit magis probata, quam vetus opinio. Subjungo igitur hisce rationes sequentes 1.) Quia hic annus a tempore perfecti contractus est computandus, & quod contractus hic perfectus sit, quando nimirum licitatio ad finem fuerit perducta, nemo dubitet. Nam quid mihi est cum dominio, aut cum resignatione judiciali Saxonica? alias enim si omnia secundum jus Saxonum hoc in casu observari debeant, etiam necessary sit, ut annus Saxonius, non vero civilis observeatur. Electore vero hoc non ita volente, & propterea peculiarem decisionem in ordine XI. constitue, cur non etiam in temporis computatione a vulgari opinione recedendum erit? Nec attendi debet hæc argumentatio: quamdiu dominium in creditorem nondum fuit translatum, tamdiu etiam annus relutionis currere non incipit, quum tamen, ut ante monuimus, statim post perfectam licitationem contractus sit perfectus, & solummodo ex gratia legislatoris hic annus debitori fuerit concessus ad reliendum bona sua. Hac igitur gratia debitor, ne abutatur, sibi præcaveat. 2.) Quia est jus exorbitans, quod magis restringendum quam extendendum venit. Exorbitans est illud propriea, quia est contra jus commune, secundum quod ejusmodi licitatio haud rescindi poterit. 3.) Quia debitor sat magnum beneficium habet, quando ipsi integer annus a tempore perfectæ licitationis ad reliendum est concessus. Et posito etiam, quod intra hoc tempus haud nancisci posit tantam pecuniaæ summam,

quæ

quæ ad relutionem sit necessaria, aut pinguorem emtorem invenire nequeat, tamen emtori non injungendum, ut tamdiu relutionem expectet. 4.) Quia debitor, si obtineret contrarium, adjudicationem pro viribus impediturus, & in quam plurimos annos dilaturus esset. Hinc apparet, quod per nostram sententiam debitorum malitia obviam eatur, atque proterviæ, cui nimis obærati plerumque indulgent, obex ponatur. 5.) Quia emtor, contrario obtainente, diu incertus erit de re, cuius tamen periculum subire tenter. Nunc autem volunt leges jubentque, ut rerum dominia sint certa, itaque etiam certa tempora, certique modi præscriptionibus assignari debent. Et quid magis impium est atque iniquum, quam, cum emtor subito post perfectam licitationem periculum rei emtæ in se suscipere obstrictus est, ipsi injungere, ut se ingenio debitoris accommodet, qui, ut plerumque percipimus, differt tempus in aliud tempus ad impiendiandam judicialem adjudicationem. 6.) Quia ille nec adficaret, nec alio modo rem melioraret, ac verendum esset, ne agri jacerent inculti, aut domus cultior reddenda deformem redderet ciuitatem, aut plane ruinam minitaretur. Et scimus bene, quod nemo tam facile rem alienam sit curaturus, sed multo potius eandem neglecturus; itaque reipublicæ interest, ut quamprimum res siant certiores, cum imprimis ius relutionis ex exorbitanti quasi gratia Electoris sit introductum, itaque tempus ad reluendum destinatum magis est coarctandum quam amplificandum. Et licet in Ord. Torgav. de melioratione prospectum sit,

ut restituatur, attamen notorium est, quod ille benignus agat, qui processus evitat, & quidem diuturnos, arg. l. 4. §. 1. ff. de alien. jud. mut. Denique 7.) Quia analogiae Juris conformior haec nostra sententia est, quam altera, & presumendum est potius in dubio, quod legislator in O. P. S. tit. 30. §. damnit aber et non tam dominii, quam perfecti hujus contractus rationem habere voluerit, dum presumtio adest, quod legislator magis juri communis se accommodare voluerit, quam exorbitans aliquid extenderet. Nimirum enim foret excessus in jure quodam per se exorbitante, quando quis cum jam dictis autoribus CARPOZOVIO, PHILIPPI, & MARTINI amplificare atque extendere vellet tempus debitoribus ad reluendum concessum, atque ipsis favere, cum tamen nullo favore in LL. nostris gaudent. Ad finem possunt prajudicia extantia apud Dn. BERGER. in Suppl. Elec. P. II. tit. 30. suppl. 25. & apud RIVIN. tit. 30. En. 60. conferri. Anno autem hoc elapsi reluendi potestas haud amplius conceditur ANTONIUS FABER in Codice Sab. L. 8. tit. 17. defini. 4. nisi aut minor etas, aut justa alia restorationis concedenda causa interveniat, & ex ea facta fuerit prorogatio. Eodem tit. 20. def. 23. Sed de hac materia agemus infra.

§. VII.

Casus ille, quo relutio obtineat atque debitori competat, est juxta jus Electorale Saxonicum unicus tantummodo, nimirum, quando creditor, deficientibus aliis licitatoribus, in subsidium fuerit licitatus, & eidem licitanti nec ab aliis superato bona sublastrata fuerint

fuerint adjudicata, RIVIN, in Enunc. Jur. tit. 39. En. 59.
 Dn. WERNHER. Obs. Vol. I. P. I. Obs. 281. & ita ad iussum
 Potentissimi nostri Regis de dato Dresdæ d. 16. Jan.
 1700. responderunt Scabini Lipsi. in quam sententiam
 etiam abit CARPZ. in Proc. tit. 25. art. 5. n. 14. segg.
 & in Jurisprud. Forens. P. I. Conf. 32. defin. 58. Alio
 autem casu plane exulat relutio; siquidem creditor
 vel superlicitatus fuerit, vel tanquam primus licita-
 tor ad tantum, quantum extraneus licitatus est, sese
 obtulerit, vel ei ab extraneo jus licitationis concessum
 sit, ut in Ordinatione Recoguita habetur. Et plane
 non est, ut hoc jus ultra literam statuti exorbitantis
 producamus, ceu opinatur SVEND. ad FIBIG. p. 1066.
 cui obviam it MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n.
 16. segg. Illud autem, quod hic ex CARPZ. repetit,
 jure relutionis Electorem fraudulentem solum credito-
 rum licitationi occurtere voluisse, propterea potissi-
 mum improbat a SVENDENDOERFFERO, qui dicit,
 quod alioquin hoc inconveniens sequeretur, contra
 justam & æquam creditoris licitationem juri reluendi
 locum non esse, conf. Dn. BERGER. in Elect. Discept. Fo-
 rens. tit. 39. Obs. 12. not. 2. Imprimis CARPZOVIVS
 P. I. Conf. 32. defin. 58. multis argumentis corroborat
 sententiam illam, quod jus relutionis plane alio casu
 obtinere nequeat, nimirum sequentibus: 1) Quia me-
 tuendum esset, ne difficultius reperiantur, qui ad ejus-
 modi emitionem intra anni spatium rescindendam ac-
 cederent, non absque damno ipsius debitoris, & cre-
 ditorum, quorum interest maxime, bona subhaftata
 cito distrahi, MATTH. COLERVS de Proc. Execut.

P. 3. c. 9. n. 107. 108. 2.) Quia non haberent, quod de
 lassione forsan ultra modum conquerantur debitores;
 nam, ademto sibi jure relsitionis adversus extraneos
 licitatores, non opus habent querelis debitores, quasi
 hoc jus nimis sit limitatum atque constrictum, & tot
 limitibus labore, ut modicum beneficii supersit.
 Denique in concursu creditorum hi ipsi vigila-
 bunt, ne fundus debitoris pro vili pretio vendatur;
 alias enim verendum ipsis esset, ne quoad maximam
 partem solutione defraudarentur. Porro quando
 non a creditore ipso sed a judice res fuerint
 estimatae, & subhaftatione facta, nulloque emoto-
 re invento, qui maius offerret? pretium, credito-
 ri volenti & licitanti adjudicatae, cessabit sine dubio jus
 relutionis, conf. BERLICH. P. I. Concl. 81. n. 195. &
 CARPZ. P. I. Conflit. 32. Defin. 50. Idem in Proc. tit.
 25. art. 5. n. 16. & Dn. EERGER in Suppl. Elect. tit. 39.
 suppl. 16. ibique præjudicium. Competit enim hoc
 casu debitori aliud remedium ordinarium, quod scilicet
 ante subhaftationem per Seabinos Provinciales possit eas-
 dem res iterum taxationi subjicere. P. I. Conflit. 32. §. Würz-
 de sich aber ic. & Ord. Torg. de anno 1532. tit. vom feil-
 biehen ic. §. Da aber der Gläubiger ic. O. P. S. tit. 39.
 §. Wenn nun gleich ic. & §. Wird aber der Gläubiger
 ic. BERLICH. d. l. n. 217. COLERVUS de Proc. Execut.
 P. III. Cap. 9. n. 120. 125. & CARPZ. d. l. nec non
 PHILIPPI in Tract. de Subhaftat. Cap. 4. Comm. 13.
 n. 57. seqq. Itaque haud necesse esse putamus, quod
 hoc casu ad jus Relutionis tanquam extraordinarium
 remedium confugiamus, arg. L. 16. ff. de minor. Hisce ita-
 que

que suppositis plane nullo alio casu, excepto eo, quem præmisimus, obtinere potest relutio; denegatur igitur debitori illud remedium, quando ipsem est rem non reluit, sed pinguorem offert emtorem, creditor autem illud plus, quod iste offert, ipse etiam solvere paratus est. Tunc enim creditoris conceditur, ut res potius ipsi volenti, quam tertio illi emtori, quem debitor ipsi vult obtrudere, addicatur; vel propter jus protimiseos, quod alias contra extraneum exerceri potest, irrevocabiliter relinquenda est per Ord. Torg. tit. vom feilbiethen, §. Damit auch der Schuldner ic. O. P. S. tit. 39. §. Damit aber ic. in fine. PHILIPPI in Tract. de Subbastat. cap. 4. comm. 13. n. 69. Quod quidem BERL. P. I. Concl. 81. n. 204. etiam ad aliud casum, scilicet, ut creditor tunc quoque præferatur, quando ipse debitor rem reluere paratus est, extendit, sed absque omni dubio contra tenorem & mentem dictorum textuum, qui hoc solummodo ad casum tertii emtoris a debitore loco suo in ejus vicem oblati restringunt MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 120. LL. v. & statuta stricte & in terminis proprieta loquentibus accipienda sunt, conf. TVSCH. Tom. VII. Practic. Conclus. lit. G. concl. 578. n. 22. & PHILIP. d. l. Relutio etiam locum non habet, si, facta executione, bona absque subhastatione in solutum creditoris fuerint data, CARPZ. P. I. Concl. 32. d. 33. PHILIP. de Subbast. d. l. n. 73. Hoc enim casu debitor de ulla laesione & fraudulenta extorsione a creditore facta conqueri nequit. Cum enim valuebit bona sua dare in solutum creditoris, habeat sibi, &

licer se ignorantia Juris tueri vellet, tamen ipsi succurrendum haud est; nam Jura ignorare impune haud permittitur, &, qui in iis erravit, illi LL. haud subveniunt. Hisce itaque comparatis propter debitoris ignorantiam LL. haud extendenda sunt, quoniam premium ipsem elet, nec per subhaftationis remedium pinguorem quarere voluit emtorem, CARPZ. d. I. def. 59. & PHILIP. d. I. Hac est recta ratio Jus Relutionis cessare faciens. Praterea quoque sanctio Eleitoralis disertis restringit verbis Jus Relutionis ad eum tantummodo casum: quo lictitatione facta, Jure subhaftationis bona creditorri fuere assignata. Ord. Torg. de anno 1535. vom feilbietzen §. Damit aber ic. & O. P. S. d. I. Haud aberrandum itaque ab hoc ad casus similes, nec aliis & diversis personis prater debitorem reluendi potestas indulgenda est. Ubi igitur Constitutiones Serenissimi Electoris extensionem neutri- quam admittunt, nobis etiam non est licitum facere extensionem SCHVLZ. Lib. II. Praef. Ques. 65. n. 32. Imo datio in solutum similis est venditioni L. 24. pr. de pignor. act. Quemadmodum autem contra venditionem semel perfectam venire venditori fas non est, ita etiam debitori contra dationem in solutum venire non licebit, L. 10. C. de solut. SVENDEND. ad FIBIG. p. 1066. seqq. CARPZ. in Process. tit. 25. art. 5. n. 77. & P. I. Conflit. 32. defin. 60. nec Ord. Torg. loquens de adjudicatione potest porrigi ad dationem in solutum BERLICH. Decis. 196. & MOLLER. ad Conflit. Elect. P. I. Conf. 22. n. 17. Peculiare quid Jure Lusatensi constitutum est, ut hoc jus contra quosvis lictatores debi-

debitori competat, O. P. Super. Lusat. P. I. §. 4. Porro contrariam sententiam nuerit (quod præter recensitum in pr. hujus §. casum alii adhuc dentur) SVENDEND. ad FIBIG. p. 1066. n. 530. qui dicit, quod indistincte debitori relutio competit, non considerato, an creditor primus fuerit licitator, an secundus primusque licitatorem superaverit, tum quod Jus relutionis indefinite in O. P. S. d. l. & sine ulla restrictione (qua neque ex antecedente §, neque ex presupposito, quod jure relutionis factam fraudulentem creditorum licitationi occurratur, firmiter inferatur, cum alias illud inconveniens sequeretur, quod relutio non locum habeat contra iusquam creditoris licitationem) contra creditorem admittatur, tum quod a relutione is solummodo, qui creditor non est, adeoque emtor extraneus eximatur. d. l. tum quod relutio in favorem debitoris introducta magis sit extendenda, quam restringenda, CARPZ. in Proc. tit. 25. art. 5. n. 41. NICOLAI in Proc. p. III. cap. 5. n. 17. Contra hæc omnino inserviant adducta hoc §. argumenta, nec attendendus SVEND. contra ipsa statuta quid statuens. Evolvatur textus ipse O. P. S. tit. 39. §. damit aber der Schuldner ic. in quo extant hæc verba: Wenn dem Gläubiger, auf seine vorhergehende licitation, das Gut zukommt ic. ubi posito uno casu, cuius in §. immediate præcedenti facta fuit mentio, ordinatio ceteros excludit casus, quia est jus exorbitans, quod magis restringendum quam extendendum venit. Præterea in nostram sententiam abeunt, excepto SVENDEN-DOERFFERO, plerique DD. Saxonici, & ipse CARP.

ZOVIVS P. I. c. 32. d. 59. & in Proc. tit. 25. art. 6.
n. 16 ad quem tamē provocat SVENDENDOERF-
FERVS. Hisce addi potest, quod extraneus, quando contra illum debitor jus relutionis exercere vult, nueri se possit exceptione non competentis actionis. vid. SVEND. ad FIBIG. p. 1066. Sed anne contra extra-
neum emtorem & subhastationem debitori licebit uti remedio L. 2. C. de res. vend. Offerant se hic plures Doctores, pro & contra sentientes, quos vide apud MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 90. & seqq.
nos adstipulamur illis, qui negativam defendant.

§. VIII.

Non possum, quo minus etiam discutiam,
an jus relutionis in rebus mobilibus obtineat?
Ad quod respondeo, quod non. Id quod mecum fa-
cientes defendant Dn. BERGER. in Elect. tit. 39. Ob-
serv. ii. & PHILIP. de Subhast. cap. 4. comm. 13. n. 80.
si enim ista juxta O. P. S. tit. 39. §. findet sich aber sub
fin. ab executore sint taxata & estimata, sed creditore
ea in solutum accipere nolente, publice subhastata,
nulloque emtore repetto, a creditore per licitationem
estimata, iterum proclamata, & plus offerenti vendi-
ta, vel emtore & plus offerente non comparente, cre-
ditori ipsi pro pretio oblato adjudicata sint, penes
plus offerentem, vel creditorem manebunt, nec ulte-
rius subhastari, nec sub praetextu lassonis ad meliorem
taxationem vocari, multo minus a debitore redimi
possunt. Quoniam quoad mobilia O. P. S. d. l. in ejus-
modi venditione plus offerenti vel adjudicatione cre-
ditori pro oblato pretio facta acquiescit. Statutum
autem

autem in certa forma ac solennitate acquiescens ulterius extendi nequit, BERL. P. I. Concl. 81. n. 97. CARPZ. P. I. Cons. 32. def. 34. n. 8. & in Proc. tit. 45. art. 5. n. 5. SVEND. ad FIBIG. p. 1675. & PHILIP. de Sub. baslat. d. 1. Obstat enim reluere volenti exceptio non competentis actionis. Distinguunt aliqui Doctores Saxonici, inter quos est NICOLAI in Processu p. 3. cap. 8. n. 22. & seqq. inter res mobiles pretiosas & non pretiosas, ita ut illas perinde relutioni obnoxias contendant, sicuti immobiles; sed ego indistincte statuo, relutionem in rebus etiam pretiosis mobilibus, quæ juxta §. 7. O. P. S. tit. 39. prævia judiciali taxatione subhastari debent, locum non invenire. Evidem inficias non eo, in rebus incorporalibus, v. g. jure habendi Tonstrinam, majorem subesse dubitandi rationem, propterea, quod ejusmodi jus, quotiescumque distrahitur, stylo fori Saxonici Electoralis non minus, quam res vere immobilis, citra resignationem judicalem & investituram valide non transferatur; sed cogitandum fuerit, atrium jus, quod a norma Juris communis deflecit, neglecta verborum proprietate, ad res, quæ natura sua ad neutrum genus corporalium, mobilium & immobilium referri possit, produci queat. Neque enim alterum ex altero consequitur: Jus habenti tonstrinam, quoad sui translationem jure rei immobilis censetur, ergo etiam juri relutionis Saxonica est obnoxium. Et licet pro negativa opinione satis speciose disputari possit, non tamen deficiunt pondera, quibus nihilosecius sententia affirmativa corroborari possit. Concedo quidem, quod O. P. tit. 39. §. 13. quo

de

l. 11. Titelblatt herin

de jure reliutionis ex instituto agitur, de solis rebus immobilibus sit accipienda, neque abnuo, in rebus mobilibus idem jus exulare eodemque § 8. ejusdem ordinationis pertinere. Nec satis argumentum, quod ex §. 9. dictæ Ord. ducitur, convelli potest. Nam inquit ibidem Elector: Zu den liegenden Gütern und andern, so denen den Rechten und Gewohnheit nach verglichen, pluribus vid. Dn. BERGER, in Elect. Discept. For. tit. 39. obs. II.

§. IX.

Nec minus hisce casibus alium adjungere licet, nimirum de cessione omnium bonorum facta, an tunc etiam jus reliundi debitori competat? Et dico, quod sic; ratio in promptu est, quia per cessionem cedens non desinit esse debitor, adeoque etiam beneficiorum, quæ debitoribus concessa sunt, jacturam non facit, quod ipsum in discursu data occasione pluribus deducam, interim conferantur PHILIP. de subhaft. cap. 4. comm. 13. n. 21. seqq. & MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. p. 6. Dn. BERGER, in Elect. tit. 39. obs. 12. n. 4.

§. X.

Jus hoc reliundi seu redimendi sive in sententia sive pacto sive expresso jure debitori reservatum, an alteri cedi ac emtionis seu alio titulo in alium transferri possit? hoc loco queritur. GRATIAN. Discept. Forens. C. 978. n. 2. seqq. MANGI. de subhaft. quest. 13. n. 6. 7. BERLICH. P. I. Concl. 80. n. 191. & PHILIP. d. 4. n. 31. ANTON. FABER in Cod. Lib. 8. tit. 20. def. 22. Hi allegati Autores, quibus se adjungit MEVIVS in Discuss. levam. cap. 4. Sol. 12. n. 35. seqq. stant

stant pro affirmativa sententia , nec ratione quadam de-
stituti , cum scil . omnia , qua sunt transmissibilia , etiam
cessibilia credantur & vice versa . *I. 42. de Administr.*
*Tut. nec ullam certam legem adesse dicunt , quæ ejus-
modi cessionem prohibeat . Porro dant instantiam , à
domino feudi desumtam , cui haud prohibitum sit pro-
pter Jus directum , quod in re feudali habet , hoc pro-
timis eos jus etiam extraneo cuivis cedere . TIRAQVEL.
de Retract. §. 26. Gloss. l.n. 44. & PHILIP. d. l.n. 35. & ar-
gumentantur ita ; Cui reluenti per novam investituram
donare permisum , quidai per cessionem brevi manu in
alterum conferre licitum ? PHILIP. d. l. com. 12. n. 4. seqq.
Pro negativa laborant SVEND. ad FIBIG. p. 106. & MAR-
TINI ad O. P. S.d.l.n. 21. seqq. qui rationibus majoris mo-
menti pugnant , quando dicunt , quod jus relutionis ad fo-
lum debitorem restringatur , inque ipsius favorem dunta-
xat introductum sit , & oblationi extranei expresse contra-
distinguatur , quorum sententiam in foro nostro Saxonico
veriorem putamus , postquam & creditori permisum , ma-
jus pretium ab extraneo oblatum solvere , atque sic il-
lum in totum excludere , PHILIPPI de subbas. cap. 4.
commat. 13. n. 69. & seqq. quod , cessione subsistente ,
non liceret . Ut itaque omnino videatur distinguendum
esse inter cessionem relutionis , quæ fit eo , quod à cre-
ditore solutum est , pretio , & tantum debitori compe-
tit , nec in extraneum transferri potest , ut personale
beneficium ; & inter oblationem alterius emtoris extra-
nei ad majus pretium , quam creditor obtulit , solven-
dum , quæ ei permissa est , adeo ut , creditore majus pre-
*mium solvere recusante , tertius ille rem adjudicatam illo**

C

pretio

Tirant Ficellethianus

pretio consequatur, confer MARTINI ad O. P. S. tit.
 39. §. 15. n. 20. & SVEND. l. alleg. quibus assentitur Dn.
 BERGER in Elec. Obs. 12. p. 1121. qui ait: *Quod si debito-*
ri liceret ius reliutionis cedere extraneo, consequeretur,
creditori minus permisum esse, ut majus pretium, idem-
que ab extraneo oblatum solvere, atque adeo eum peni-
tus excludere posset. Porro si licita esset reliutionis ces-
 sio, casus vix existeret, quo à debitore pinguior emitor
 offerretur: qua ratione creditor ius illud protimiseos
 oblique inverteretur. In qua ordinatione expressa ex-
 tant verba: *Goll dem Schuldner seyn stehen/ das Gut*
innerhalb Jahres Frist selbst wieder an sich zu lösen, oder
auch einen andern zu verschaffen, der ein mehrers davor
gibt. Quæ ipissima verba repertuntur in O. P. S. tit.
 39. §. Damit auch der Schuldner ic. Ex quibus omnino
 patet, quod reliutio, quæ est remedium extraordinari-
 um atque juri communii contrariatur, ultra expressa in
 legibus verba non sit extendenda. Exercere volenti igitur
 ius reliutionis ex jure cesso, opponi potest istius juris
 incessibilitas, & hoc corroborat præjudicio quodam.
 SVEND. ad FIBIG. p. 1065. Nec debitori aliter reliutio
 permissa, nisi in proprium commodum bona reluerit;
 hinc juramentum ipsi imponendum, quo ad instantiam
 emptoris asserere tenetur, quod sibi & non in
 favorem tertii retrahat, quia contra reluentem suspicio
 simulationis militat, v. RIVIN, in E. J. tit. 40. en. 16. qui
 etiam dicit d. l. en. 18. quod ius reliundi feudum paternum
 non sit cessibile, idque præjudicio confirmat. vid.
 SVEND. ad FIBIG. p. 1070. & quidem hac formula:
 Auf ic. Daß N.N. vor allen Dingen, daß er sein sub-
 hastir.

hastetes und an N. N. adjudicirtes Haush selbst an sich
lösen wolle, eydlichen zu erhalten schuldig.

§. XI.

Longe alia quæstio est, an jus relutionis possit transmitti? Negamus, quod hæc regula, quod nimirum omnia bona transmissibilia sint celibilia, univer-
saliter sit vera, uti §. antec. jamjam demonstravimus,
haud vero negamus, quod jus relutionis sit transmissibile;
competit scil. illud debitorum liberis, aliisque
eorum heredibus, videantur dictæ Ordinationes II. alleg.
& RIVINVS in Enunc. Juris tit. 39. enunc. 62. 63. nec non Dn. BERGER. in Elect. Disce. for. Obs. 12. p. 1210,
MOLLERVS ad Conflit. Elect. P. I. Conflit. 32. n. 33.
MARTINI ad O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 24. PHILIPPI in
tr. de Subbaſt. c. 4. comm. 13. n. 38. GRATIAN. Discept.
forens. c. 978. n. 11. MANGIL de Subbaſt. qu. 10. n. 7.
HARTM. PISTOR. p. 1. q. 21. n. 1. atque sic regulariter
in jure reluendi locus est edicto successorio. Hic au-
tem duo casus occurunt, alter, an filius jure relutio-
nis in bonis paternis, vivente patre, uti possit? alter est,
an mortuo eodem, id facere queat? Facultas Jurid. Wit-
teberg. pronunciavit, quod utroque casu filio permis-
sa sit in bonis sub halta venditis relutio, quæ debitori-
bus in solatium sit concessa, teste Dn. BERGERO part.
2. Suppl. Elect. Discep. Forens. ad tit. 39. §. 13. observ.
VIII. n. 28. p. 680. 699. 715. & quod illud non sit privile-
gium personale, quod personam tantum sequatur, &
cum persona extinguitur. Cap. privilegium personale de
R. J. in 6to, sed omnino intra annum à filio, sive vi-
vat pater debitor, sive mortuus fuerit, exerceri possit.

C 2

Res

Ernst Kiekelhermann

Res quidem in aprico esse videtur, quod filius mortuo patre, & anno reluitionis nondum elapso, si Patris hæres in commodis & oneribus exstiterit, jus reluitionis patri competens exercere queat, non obstante, quod soli debitori jus illud competere dieatur, cum filius tantum hæres patris etiam sit debitor; sed num, Pafre vivo, filius etiam jus reliundi habeat? queritur. Pro affirmativa sequentes rationes, quas allegat Dn. BERGER l. c. ex Responsis Wittebergens. & Lipsiens. I. Ctorum ad mandatum Potentissimi Electoris Saxon. confectis, adducuntur, quod 1.) non solum filius pars corporis patris sit, L. 22. in fin. C. de Agricol. & cum eo una eademque persona censeatur, vid. *Glossa in Cap. super eo. 22. in verb.* Cum mater X. de Tufib. Exinde etiam, vivente patre, quodammodo dominus bonorum paternorum existat, *Glossa in Novell. quest. 6.* & 2.) præsertim in adducta Ord. Torg. & O. P. S. dd. II. debitori sub hasta vendita & a creditore licitata bona vel permissa sint reliuere, vel offerre pinguorem emtorem. Pro negativa sententia haud leviores militant rationes, quas in conflitu data occasione adducam.

§. XII.

Vidimus jamjam, quod jus reluitionis possit quidem in hæredes transmitti, sed minus cedi; quando autem filius reliuit bona paterna, necesse etiam est, quod sit pro hærede habendus; itaque etiam tenetur creditoribus reliquis, quibus nondum fuit satisfactum, respondere, quod etiam patet e Jure Feudorum, Filium adstringente, ut, si velit in Feudo succedere, debeat quoque patris hæres esse in allodialibus, & contra, nisi

Domini-

Dominus Feudi consentientibus agnatis ipsum de novo investiat, eique permitta libertatem repudiandi hæreditatem paternam II, Feud. 45. STRYCK. Exam. Jur. Feud. cap. 16. qu. 21. & passim alii DD. Feudales. Ex his sequitur, quod ad filium transmittatur jus relutionis, si pater adhuc tempore relutioni destinato moriatur, & aliquid super sit de anno relutionis, attamen necessitatis non est, ut feudum aut allodium præcise reluat. Nam alias oporteret etiam eum heredem esse; quia autem ab hereditate abstinere potest, inde relutione frui non cogitur.

§. XIII.

Jus relutionis etiam adhuc obtinet, si extraneus a creditore fuisse subornatus, ut licitaretur, &, si hoc fieret a creditore tantummodo, ut debitorem beneficio exueret, atque ipse in possessione quietus maneret, ipsi fraus prodeesse nequit. Fraudulenta vero illa subornatione præsumpta, juramentum purgatorium creditoris injungitur, vid. RIVINVS in Enunc. Jur. tit. 39, enunc. 9. Alias extraneus licitator, si bona fide fuerit actum, non prohibetur cedere jus suum creditoris, & tunc exspirat relutio. vid. RIVIN. cod. Nec præsumitur, quod quis pro alia persona licitatus fuerit, uti exemplum ad ductum a Dn. BERGERO in Supplementis Elect. P. II. tit. 39. suppl. 25. id demonstrat, quod scil. pupilli creditoris tutor, qui licitatus in praedium debitoris, non præsumatur pupilli nomine id fecisse, nisi tantum parata pecunia, quantum sat est, possidere demonstret pupillus.

C 3

§. XIV.

§. XIV.

Quæritur: an minori & pupillo concedatur restitutio juris relutionis, quando semel ab ipsis tutoribus curationibusve annus ille ad relutionem concessus fuerit neglectus? Pro affirmativa posset adduci, quod prius contra tutores vel curatores experiri debeant minores aut pupilli, num damnum ob negligentiam illorum illatum resarciri queat, & quod tunc demum, si tutores vel curatores non sunt solvendo, restitutionem petere queant, præsertim cum beneficium restitutionis in integrum sit remedium prætoris extraordinarium, regulariter dari non solitum, ubi ordinarium de jure competit, l. 16. pr. de minorib. Jam ordinarium est remedium actionis tutelæ directa vel utilis, competens minoribus vel pupillis contra tutores vel curatores, ad damna ipsorum culpa vel negligentia illata restituenda. Sed in contrarium facit l. 3. C. si tut. vel curat. interv. ubi electio pupillis & minoribus conceditur, utrum tutores vel curatores suos convenire, an statim restitutionem in integrum petere velint; conferatur HARTM. PIST. lib. I. qu. 12. n. 6. 7. & seqq. ubi hanc rem pro more suo plene & accurate deduxit. Et sic minor aut pupillus in præsenti casu, quando tutores vel curatores annum relutionis labi passi sunt, contra hanc præscriptionem ipsis oppositam, statim petere possunt restitutionem in integrum, ut non prius teneantur convenire tutores aut curatores suos.

§. XV.

Tenetur creditor fundum in ea qualitate restituere debitori reluenti, qua ipsis suis traditus, RIV. d. l.

Enunc.

Enunc. 66. itaque creditori dañda est opera , ut fundum
 sibi addictum , intra destinatum illum annum , sartum
 rectumve conservet , neque maiores justo sumtus in eam
 impendendo reluitionem reddat difficultorem , Dn. BER-
 GER. in Elect. ii. 39. obs. 12. & Ord. Recogn. verbis : Wor-
 bery denn die Creditores erinnert werden &c. MARTINI
 supra alleg. loc. n. 70. seqq. SVEND. ad FIBIG. p. 1072.
 Non autem creditor debitori reluienti rationes reddere,
 aut fructus haſtenus perceptos , restituere obſtrictus eſt.
 MART. l. c. n. 70. seqq. & arg. L. 26. pr. C. de Uſur. CARPZ.
 P. I. Conſlit. 32. defin. 56. n. 2. Idem in Proceſſu tit. 25.
 art. 5. n. 48. ANTON. FABER. in C. Lib. 4. tit. 30. def.
 26. 31. seqq. SVENDEND. l. c. p. 1071. Quodsi autem debi-
 tor eo audacia procederet , & rationes urgeret , credi-
 tor poterit exceptionem non competentis actionis op-
 ponere. Et hoc indiſtincte ſive debitor ſive aliis per
 majoris pretii oblationem reluat , procedit. MART. c.
 l. n. 76. & SVEND. eod. Attamen debitor reluens reſti-
 tutionem dannoſorum , quæ a creditore per dolum com-
 miſſa ſunt , reſte petit. E contrario creditor in caſu
 reluitionis veniunt multa praefanda. Nam creditor pot-
 est exigere reſtritionem meliorationum & impenſarum
 in rem , vel fructus quarendos bona fide factarum , ne
 debitor vel tertius extraneus pinguior emitor cum da-
 mno creditoris locupletior fiat ; dein quod fructus at-
 tinet , impensa ad illos quarendos factæ ipſo jure mi-
 naunt fructus. Ubi partes non conveniunt , judicis mo-
 deratio ſequi debet. RIVIN. ad tit. 39. enun. 66. MAR-
 TINI l. c. n. 70. SVENDENDÖRFF. p. 1071. Nec debitor
 aut pinguior extraneus emitor de injuria conqueri po-
 ſunt;

sunt; cur enim non citius reluitione usi sunt? Aut, si
diu illam ferme ad finem usque anni distulerunt, lu-
erum usurarum percepérunt, CARPZ. in Proc. tit. 25.
art. 5. n. 49. MARTINI l. c. n. 76.

§. XVI.

Hoc loco quæritur, an creditor, reluitione facta,
jus retentionis, quando ipsi ratione debiti sui non fue-
rit plenarie satisfactum, exercere possit? Distinguendum
esse putamus inter debitorem ipsum reluentem, & inter
tertium pinguiorem emtorem, quem debitor intra le-
gitimum tempus sifit, & quem creditor idem pretium
offerendo non repellit sed admittit. Contra illum pot-
est exerceri jus retentionis, licet solvat pretium a credi-
tore in subhastatione constitutum. Sicuti enim credi-
tor mutuo dando pecuniam debitori, & ab eo in secu-
ritatem accipiendo pignus, retinere hoc post factam de-
bitoris solutionem potest ex alia causa, l. unic. C. etiam
ob chirogr. pec. pign. ten. posse. confer LAVTERB. Di-
sput. de Retentione §. XVI. ita vi hujus constitutionis credi-
tor accipiendo pecuniam, quam debitor ob reluitio-
nem ipsis solvit, exercere potest retentionem, quando
ipsi nondum plene est satisfactum. Nam creditor post
traditionem est in possessione rei debitoris sub hasta em-
tae; hanc porro exercere, & sic retentione uti potest,
postquam pretium illud, quod ipse in subhastatione
constituit, debitor solvit; licet enim rem emtam non
acceperit titulo pingnoris, (de quo casu specialiter loqui-
tur d. l. unica) exjure tamen notum est, quod leges ad
alios similes casus non expresse decisos, ob paritatem ra-
tionis & æquitatis (quaæ semper in Jure spectanda est,

l. 90.

l. 9o. de R. I.) per bonam consequentiam extendi & applicari queant, l. 10. 11. 12 & 13. de LL. quod ipsum maxime in legibus Codicis Justinianei, casus speciales Impp. oblatos decidentibus, observari, & extensio ad alios similes casus fieri debet, sicuti e. g. patet ex l. 2. C. de resid. vendit. l. diffamari §. C. de ingen. manumiss. in nostro casu par subest ratio & æquitas, qualis est in pignoris retentione ex d. l. unica, ubi solvit debitor illud, ob quod dedit pignus, & nihilominus creditor ex alia causa, etiam solum chirographaria, retinere potest pignus, præsertim cum retentio etiam exerceri queat a creditore in re, quæ non est data pignori, ceu plures casus e jure ad fert LAVTERB. in dict. disp. §. XIX & XXII. Accedit, quod, si creditor redderet debitori rem soluto preio, quod ipse in subhaftatione constituit, & propter quod adjudicatam & traditam eam accepit, citra controv eriam posset agere contra debitorem ad solvendum reli quum debitum, & urgere, ut denuo res illa, quam rel uit debitor, deficientibus aliis solvendi mediis, subhaftationi subjiceretur; dum igitur habet actionem contra debitorem, quidni ei ob extensionem justam d. l. unice concedatur retentio?

§. XVII.

Porro ut relutio locum inveniat, oblatio pretii per debitorem aut emtorem pinguiorem realiter fieri debet, ob verba Ordin. Torgav. *et. von Feilbietzen* §. damit auch in verbis: jedoch daß solcher auch binnen der Jahres Frist würdig erfolge, quæ verba repetuntur in O. P. S. tit. 39. §. 13. Quomodo autem sint intelligenda, discrepant DD. Saxonici, CARPZ. P. I. Conflit.

D

32.Dc.

32. *Defin.* 55. PHILIPPI in *Tract. de Subbast.* Cap. 4. com.
B. n. 89. seqq. SVEND. ad *FIBIG.* p. 1071. MARTINI ad
O. P. S. 112. 39. §. 13. n. 60. seqq. putant, non requiri, ut
 pecunia realiter solvatur, cuius pretio creditor rem de-
 bitoris subhastatam emit, sed sufficere verbalem obla-
 tionem intra annum faciendam; argumenta pro sua
 sententia adferunt sequentia. (1.) Quod solo consensu
 & mentis declaratione perficiatur emtio, quantumvis
 pretium numeratum haud sit, modo de eo convenerit.
*pr. I. de emt. vend. L. I. in fin. L. 9. in pr. ff. de contra-
 hend. emt. L. 2. pr. L. 48. de Obl. & Act.* sed relutio seu
 redemptio nihil aliud est, quam species emtionei vendi-
 tioni. (2.) Quod Ord. Electoralis ne verbulo quidem
 exsolutionem pretrii requirat, propterea erubescendum
 sit sine lege loqui, aut absque juris autoritate aliquid
 statuere, *L. 5. C. de repud.* Cap. 18. in fin. X. de *Sententiis
 excomm. in bto.* (3.) Quod in emtione subhasta permis-
 sum sit, solutionem pretii in diem & destinatis terminis
 facere, itaque etiam retrahenti easdem dilationes &
 conditiones, quas emtor habet in exsolvendo pretio,
 concedendas esse multis argumentis probet TIRA-
 QVELL. de *Retractu* §. 1. *Gloss.* 18. n. 34. Antequam ad
 hanc argumenta respondeamus, distincti casus veniunt
 considerandi. Aut enim creditor, qui ad liquidum de-
 duxit jus suum, & executionem per subhastationem im-
 petravit (1.) tantam pecunia summam, quantam pro
 pretio in publica licitatione statuit, a debitore exigere
 potest, quo casu perinde habetur, ac si summam illam
 in pecunia numerata realiter solvisset, & tunc, si alius
 extraneus non plus licitatus est, res subhastata ipsi adju-
 dicari

dicari debet (2.) minorem summam a debitore exigere potest, e. g. creditor ratione rei debitoris subhastatæ licitatur 400 taleros, cum tamen debitor solum 100 taleros ipsi solvere teneatur, sed reliquos 300 in licitatione offert solvendos tribus distinctis vicibus, & quidem singulis annis 100 taleros. In priori casu, si debitor reluere vult rem subhastatam a creditore, tantam pecunia summam intra annum realiter solvere debet, quantum creditor ab eo exigere poterat; ratio in promtu est, quoniam talis summa ad liquidum deducta perinde reputabatur, ac si realiter a creditore fuisse soluta. In altero casu debitor, qui vult reluere, 100 taleros intra annum creditori solvere tenetur, reliquos illis distinctis vicibus, quas creditor in licitatione publica statuit. Si vero creditor quidem minorem summam, quam in subhaestatione licitatur, exigere potest a debitore, sed reliquum in parata pecunia solvit (e. g. creditori debentur 100, sed ipse in subhaestatione prædicti debitoris licitatur 400, & solvit in parata pecunia 300, reliquos autem 100 reputat pro suo debito liquido) debitor, qui vult reluere, intra annum realiter solvere debet 400. Nam ipse iisdem conditionibus in quanto, quali, & pro ratione temporis reluere rem debet, quibus creditor emit. Alias si juxta citatos DD. sufficeret verbalis tantum oblatio, & non realis solutio requireretur, ubi tamen creditor realem solutionem in parata pecunia obstat & præstlit, hujus conditio longe deterior reddeatur, cum in multos annos debitor morosus differre posset realem solutionem. Nostræ sententia non tantum adstipulantur RIVINVS tit. 39. Enunc. 61. 64. Dn. BER-

D 2

GER

Schriftsteller

GER in Elect. tit. 39. observ. 12. sed & eandem roboret
 constitutio Elect. Torgav. tit. von Feilbichen S. Damit
 auch, in verbis: dasselbe innerhalb Jahresfrist selbst wie-
 der an sich zu lösen (sed non reluit, qui non præstat
 præstanda) item in verbis: daß solcher auch binnen der
 Jahr-Zeit würdlichen erfolge (ubi autem solum ad sunt
 verba, non adeo realitas, quæ tamen hic requiritur) &
 Q. P. S. tit. 39. ubi eadem, quæ in Constitutione Torga-
 viensi extant, repetuntur. Ad argumenta superius in-
 contrarium adducta responderemus, & quidem ad 1.) reju-
 tionem esse quidem speciem emtionis, & emtionem alias
 perfici nudo consensu, sed juxta jura Saxonica Electoralia
 in rejuzione a parte debitoris peculiariter requiri realem
 præstationem ejus, quod præstis creditor, (daß dasjenige
 an Seiten des debitoris würdlich erfolge, was der cre-
 ditor seiner seits geleistet hat.) Quando hic emit rem in
 subhastatione pro 400, ille, qui vult reluere, etiam 400
 solvere debet, nec auditur, si tantum 300 offert; quan-
 do creditor emit pro parata pecunia, debitor etiam ad
 solvendam paratam pecuniam obstrictus est; quando
 autem creditor emit partim pro parata pecunia, partim
 sub certis temporum vicibus (auf gewisse Tage-Zeiten)
 has vices etiam debitori quoad alteram partem prosunt,
 si alteram partem in pecunia numerata solvit; & ita-
 porro debitor ad omnes conditiones, quibus se obstrin-
 xit creditor, præstandas obligatur; sicuti contra debito-
 ri profint omnes conditions, quas in emtione credi-
 tor ad suum commodum sibi reservavit, ut hac ratione
 non possit melior esse conditio debitoris in reluendo,
 quam fuit creditoris in emendo, dum in hujus locum
 ille

ille succedit. Ad 2.) licet nomen exsolutionis κατά το
πντο In constitutionibus citatis non exret, sufficit, alia
verba æquipollentia ibidem reperi, (an sich zu lösen,
würflichen erfolge) tēu antea monstravimus; ad 3.) to-
tum hoc argumentum conceditur, sed inde non infer-
tur, quod erat probandum; Nam sicuti luenti debitori
dilations & conditiones, a creditore emtore in com-
modum suum tempore licitationis adjecta, proficiunt,
ita vicissim debitores, reluere volentes, adimplere de-
bent conditiones, quas creditores tanquam sibi onero-
sas in licitatione posuerunt, e. g. quod non destinatis
terminis, sed simul & statim pretium totum solvere ve-
lint. Etiam a contradicentibus recte adfertur exem-
plum de retractu e Tiraquello, quod optime ad nostrum
casum applicari & contra dissidentes retorqueri pot-
est, quoniam reluitio est species quadam retractus, e
Statuto Electorali competens. Ita si extraneus emitor
in materia retractus statim esset numeratam pecuni-
am, & solvit, etiam is, qui cum effectu vult retrahere,
intra annum, ad retrahendum concessum, talem pa-
ratam pecuniam solvere deberet. Majoris illustratio-
nis gratia repetemus casum supra propositum: Caius
ratione liquidi debiti 100 impetravit executionem &
subhastationem prædii Tusculani contra debitorem Me-
vium, & licitatus est 400 in prædium illud, ita qui-
dem, ut 100 liquidi debiti imputare velit in partem
pretii, reliquos 300 in parata pecunia solvit, & adjudica-
tionem impetravit. Si jam Mevius non esset obstri-
ctus, intra annum solvere paratam pecuniam, profecto
Caius in deteriore esset conditione, quam si reliquos

D 3

300

300 non statim & una vice , sed distinctis temporibus,
 (scilicet e. g. tribus proximis annis) solvere promisisset;
 in hoc enim casu Mevius vices illas stricte observare
 teneretur, sed in priore per nudam verbalem
 oblationem posset differre realem solutionem in
 multos annos, quoniam non adesset amplius certum
 tempus solvendi, scilicet annus relutionis aetualis & realis, in posteriore autem casu vices in lici-
 tatione statutæ accurate deberent observari. Sed &
 monendum hic est, quod, si emtor oblatam pecuniam
 acceptare respuat, debitor illam judicialiter deponere
 possit, nisi committere malit, ut ab omni relutione
 postea arceatur. vid. O. P. S. tit. 39. §. Damit aber sc.
 ibique Dn. BERGER. Obs. 12. Denique non concessum est
 debitori uti jure relutionis, si non pecuniam, sed rem
 forte aliam offerat, L. 4. §. 3. ff. *dere judic.* nec solvat
 in eadem monetæ bonitate; semper enim eodem modo,
 eodemque pretio fieri debet revenditio, quo res fuit ven-
 dita, ne vel emtoris vel venditoris conditio dura pa-
 riter & iniqua reddatur, COLER. Decis. 28. n. 43. DD.
 in L. 3.5. 22. ff. *Si certum petatur.* Quare si valor mo-
 netæ mutatus fuerit, estimatio ea, quæ fuit tempore
 venditionis, inspici ac secundum hanc premium relutionis
 solvi debet. Nam & alias valor monetæ respici-
 endus est, qui fuit tempore contractus, CARPZ. P. II.
Conf. L. Def. 22. & *Conf.* 28. P. IIde. MARTINI l. 5. n.
 64. sqq. L. 2. C. debitor vend. pign. imped. non poss. L. I.
 & penult. C. si vendatur pign. CARPZ. Lib. 5. *Responf.*
 94. Nec debitor maius solvere premium tenetur, quam
 quod licitator solvit, cuius factio nunc avocatur res, non

Quan-

quantum ipsius in rem singularis successor. Nam et si posterior iste pluris emissit, non tamen cogitur redemptor aliud, quam prioris emptionis pretium reddere. arg. L. 19. §. 9. ff. de Captiv. & postlim. reversi. SVEND. ad FIBI. p. 1067. & MARTINI c. l. n. 66. slegg. At tamen etiam non sufficit, dari pignora vel fidejussores quantumvis idoneos, sed omnino pecuniam, quam dedit emitor, retrahens restituere cogitur, L. 21. §. fin. ff. de Constat. pecun. HARTMANN. PISTOR. P. II. quæst. 12. n. 6. TIRAQVELL. de Retract. §. 3. Gloss. 3. n. 14. SVEND. ad FIBIG p. 1069. PHILIP. in Tract. de subbast. cap. 4. comm. 13. n. 104. Et si aliquid modicum restat, debitor non auditur, ANTON. FABER. in C. Lib. 8. tit. 17. def. 3. & tit. 18. def. 7. & 20.

§. XVIII.

Hoc tamen nec prætereundum est, quod creditor, reluitione facta statim teneatur rem restituere; quia nullus est favor moratoris, sive debitor ille sit, sive creditor; ne sua ei mora & frustratio prospicit, L. 37. ff. mand. L. 173. §. 2. ff. de reg. Jur. ANTON. FABER. in C. Lib. 8. tit. 29. def. 47. n. 4. Audivimus itaque, quod neque creditori neque debitori mora ullum commodum afferat; si enim debitor, facta adjudicatione, bonis subasta his excedere nollet, tunc judicialiter est exmittendus, & nihil impedit, quo minus annale spatium reluitioni concessum currat, vid. CARPZ. P. I. Constat. 32. def. 54. n. 6. & MARTINI ad. O. P. S. tit. 39. §. 13. n. 58.

§. XIX.

Hinc venit consideranda actio debitori competens,

Suni. Fockelthier

tens, in casu si a creditore predium intra tempus
relutionis annale alienatur. Putaret autem quidam,
quod creditor per alienationem pradi, quamprimum
in suam devenerit possessionem, debitori facultatem
reluendi possit adimere; sed absit hoc, licet ex jure
relutionis actio realis debitori haud competat, qua
adversus tertium possessorem experietur. Sed nego,
Jure relutionis haud affici bona, creditori post perse-
statam litationem adjudicata. Neque enim forte ex
pacto personali sed ex statuto & Lege Sax. potestas re-
luendi competit debitori, ex qua licet non actio rea-
lis, sed personalis, puta, conductio ex statuto descen-
dit, ea tamen vi statuti in rem scripta videtur, ut
mirum haud sit, reluentem adversus quemcunque pos-
sessorem agere posse, quod & verba generalia & inde-
finita Ord. Torgaviensis sub tit. *Vom Feilbischen*, §.
Damit auch vers. wiede an sich zulösen re. luculen-
ter innauant. Conf. pluribus de hac materia MAR-
NINI l. c. n. 14. & in Proc. tit. 25. art. 5. n. 33. & seqq.
CARPZ. P. I. Constit. 32. def. 33. PHILIPP. in Tract.
de subhaftat. Cap. 4. comm. 13. n. 28. 29. TIRAQVELL.
de Retraictu §. 8. Gloss. 6. n. 14. seqq. §. 12. Gloss. 1. n.
2. seqq. GAIL. Lib. 2. Obs. 19. n. 6. 7. BERLICH. P. 2.
Concl. 39. n. 97.

§. XX.

Emtor sub hasta etiam ad Láudemii exsolutio-
nem obstringitur; sed hoc securus est in debitore, qui
bona sua creditor i suo adjudicata jure relutionis redi-
mit, non enim iste laudemium domino suo praestare
tenetur. Ratio est in promptu, quia relutio seu re-
demtio

demtio non ex nova aliqua causa fit, sed ex necessitate & causa antiqua inhærente primæ venditioni, cui dominus semel consenit, ut sic in reluitione ejus consensum denuo requirere debitor opus non habeat, MOLLER. Lib. 4. Semest. 3. n. 2. 4. CARPZ. P. I. Conf. 32. def. 57. & in Proc. tit. 25. art. 5. n. 53. HARTMANN. PISTOR. P. I. questionum 50. n. 22. MARTINI l. c. n. 89. Vti autem retrahens emtori creditorī omnes impensas & meliorationes necessarias & certis casibus utiles, restituere obligatus est, ita quoque laudemium, quod pro confirmatione emtionis venditionis sub hasta facte creditor domino dare necesse habuit, refundere obstrictus est, BERLICH. P. II. Concl. 41. n. 33. 37. PHILIPPI de subhastat. l. c. n. 720. seqq. TIRAQVELL. S. 29. Glosf. 4. n. 5. & id eo extenditur, ut, licet emtori laudenum a domino donatum vel alio modo remissum fuerit forsitan peculiarem fauorem, vel, quia dominus ipsi debet, hoc nihilominus a retrahente peti possit, cum nemo ex alterius beneficio sibi emolumentum querere valeat, BERLICH. d. l. n. 36. SVEND. ad FIBIG. p. 1073.

§. XXI.

Quod res, quam a creditore reluit debitor, de novo subhastationi sit obnoxia, recte affirmat Dn. BERGER. in Elect. tit. 39. Obs. 12. n. 3. nec præterea regulariter creditorum interest, utrum debitor ipse, an tertius quidam, modo ab illo causam habeat, rem possideat. Quæcumque autem pendente concursu, acquiruntur debitori, ea referenda sunt ad ejusdem massam, attamen, his præsuppositis, non statim affirmare

E

licet,

S. 11. F. 11. 11. 11.

licet, quod debitor, quemque finito concurso acquirit, ea quiete retineat; nam quando forsitan quibusdam creditoribus non fuerit satisfactum, iis satisfacere ex postea acquisitis debitor omnino tenetur. Nec cum debitor caruerit alienandi facultate, titulo, quem ab illo habet, se se tueri potest tertius possessor. Quae disquistio agitata fuit in summo Provacationum Senatus anno 1703. teste Dn. BERGERO. l. c.

§. XXII.

Jam etiam considerabimus, quando plures ad sunt debitores, quid obtineat? Hoc casu, si unus tantummodo jure reliuionis uti vult, ipsi non denegandum illud est, sed tamen pro rata tantum reluentis domus vel prädium sub hasta emtum repeti potest. Nec apparet, quo jure, quave ratione cohæres ad reliuionem totius domus pervenire possit, cum solus non existat debitor, CARPZ. Decif. 71. n. 8. & PHILIP. d. I. n. 45. n. 45. si duo vel plures heredes rem communem reliuant, & in communione stare nolunt, invicem certare incipientes, cuinam res præ altero sit adjudicanda, cum divisionem hæc non recipiat, ad substastationem deveniendum est. Ante omnia enim constare debet de vero & majori pretio, quanti tunc temporis astimetur, ad hoc scil. ut alteri pars pretii veri exsolvatur, Conflit. Elect. 33. parte 3. ibique MOLLER. n. 1. Illud autem justum & verum habetur pretium aliquujus rei, quanti communiter valet, quodque extraneus quivis licitatus atque daturus esset. *Glossa in L. 15. ff. de re jud. quo & faciunt verba Conflit. Elect. 32. P. I. & O. P. S. tit. 39.*

§. So

§. So soll man ic. ibique verba : so am meisten dafür
gebess will ic. Hoc ergo ut innoteat, subhaftatio
præcedat necesse est, ad indagandum verum iustum-
que pretium. L. 3. C. de exec. rei judic. L. 2. 3. 6. C.
de fide & jure baſt. Fisc. L. 16. C. de refind. vendit.
Unde summus provocationum Senatus term. Mart. 1643.
ita pronunciavit teste PHILIP. I. c. n. 46. seqq.

§. XXIII.

Affine quid est juri reluendi, de quo haec tenus fuit
actum, pactum de retrovendendo, & circa hoc est no-
tandum (1.) Multum differre, utram vendoris Jus Re-
luendi certo tempore exercendum sibi reservaverit,
an vero venditioni ad certum tempus facta pactum re-
trovenditionis fuerit adjectum. Priori casu, tempore
exercenda relutionis elapso, nulla ulterior relutio ob-
stinebit, sed casu posteriori res aliter se habet; licet enim
hoc casu tempus sit praterlapsum, tamen adhuc relutioni
locus relinquitur. CARPZ. P. II. Conf. 1. def. 9. Et lib.
5. Resp. 28. n. 3. (2.) Differre etiam pactum de retrovenden-
do & pactum de reemendo, quamvis in retrovenditione
actuali contineatur quoque reemito. Pactum de retrovendendo
imponit emitori necessitatem, ut, si velit vendoris
rem venditam reemere, teneatur retrovendere; in pacto
autem de reemendo imponitur vendori necessitas
rem venditam reemendi, de quo pacto posteriori a-
gitur in l. 31. §. 22. de adlit. edit. Porro Jus Relutionis trans-
lationem dominii non impedir, nec pactum de retro-
vendendo CARPZ. P. II. conf. 1. def. 18. nec pactum
commissionis emitioni venditioni adjectum ei impedi-
mento est, quantumvis potestate sua contractum dissol-

Friedrich Fickelwetzer

vat L. ult. ff. de leg. commiss. MYNSING. Cent. 6. ob-
serv. 70. CARPZ. P. 1. confit. 30. def. 56. PHILIP. de
Subhaft. cap. 4. comm. 13. n. 88. segg. MARTINI ad 0.
P. S. tit. 39. §. 13. n. 79.

§. XXIV.

Præterea monendum erit, quod, quando débitor
remedio ordinario uti possit, haud ipsi succurrat reme-
dium extraordinariorum. vid. PHILIP. de Subhaft. Cap. 4.
comm. 13. n. 59. segg. ne duo specialia circa unam ean-
demque rem contra juris prohibitionem concurrant.
BERLICH. P. I. Concl. 81. n. 195. & Decif. 196. n. 4.
CARPZ. P. I. Conf. 32. def. 59. Itaque Jus Relutionis
prater casum supra in §. VII. allegatum non est exten-
dendum, nec ultra literam statuti exorbitantis produ-
cendum. SVEND. ad FIBIG. p. 1666. Item Dn. BER-
GER. in Elect. tit. 39. Obj. 12. not. 2. Etenim in Electro-
ratu Saxoniz juxta Ordin. Proc. tit. 39. §. Und weil II.
triplex est modus subhaftandi, ut (1.) Bona pro execu-
tione capta absque ulla taxatione proclamentur (2.)
præcedente creditoris licitatione bona exponantur ve-
nalia, nullo scil. reperto licitatore. (3.) judicialiter ta-
tentur, & sic taxata publice proclamentur; Casus autem
relutionis, de quo hactenus fuit actum, solum obtinet
in secundo illo subhaftationis modo.

F I N I S.

JAM BEYERE, petis subsellia docta Salane;
ET, quibus es dignus, præmia grata refers.
Dumque TIBI applaudunt, & TE mirantur amici;
Qua fundit pietas, accipe vota mea.
Accipe vota, (michi quid enim, nisi vota supersunt?)
Mox ingle, supra vota, precesque meas.
Dei, queis dignus eris, TIBI Justinianus honores
Quosque reservavit patria lata TIBI.
Cresce in spes patriæ, dulces, in spesque PARENTVM.
Latitiam ut possit significare suam
Qui hodie de Doctorali dignitate graduabundus adposuit
Georgius Christophorus Zöllmann/
Coburgens. LL. C. Opponens.

JAM Tua victri ci circumdat tempora lauro
Et TIBI pro meritis dona Minerva parat.
Namque laborasti dudum sub mollibus annis
Virtutum & famæ compita recta sequi.
Hinc merito es semper studiis operatus honestis,
Versasti & nostri publica jura fori.
En! virtute Tua nunc digna brabea reportas,
Quæ peperit studii gloria rara tibi.
Gratulor ergo TIBI virtutis & artis honores;
Laudis & ut capping culmina summa, precor.
Hac pauca, cum opponentis munere perfungi mihi con-
tingeret, rogatu clarissimi Doctorissimique Domini
Doctorandi, Fautoris maxime suspiciendi, adjicere
volui, simulque gratulari de nactis utriusque juri-
xis honoribus.

Joh. Friedericus VVachs. LL. C.
Tabarzio-Gothanus.

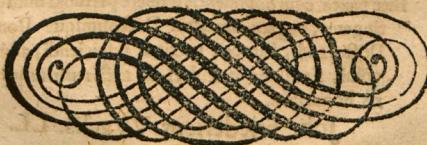
60

So will Hoch-Edler Freund in dir sich doppelt
zeigen
Des Vaters hoher Geist, der Ahnen Eugen-
Glanz
Dein steter Helden-Fleiß will noch nicht sille schwei-
gen
Drum schenkt Astraea Dir mit Recht den Lorbeer-
Eranz
Der Himmel wolle Dir den Seegens-Bach ergießen
Auf Dein Gelehrtes Haupt, zu hoher Freunde
Ruhm,
So wird der künftig hin die alte Kunst geniesßen
Der sich mit rechte nennt, dein wahres Eigenthum.

Hiermit wolle seinen werhesten Gönner
und Lands-Mann zu der erlangten D-
tor-Würde erfreulichst gratuliren

Dessen ergebenster Diener

Johann Gottfried Wolff/
LL, Cult, & Oppon.

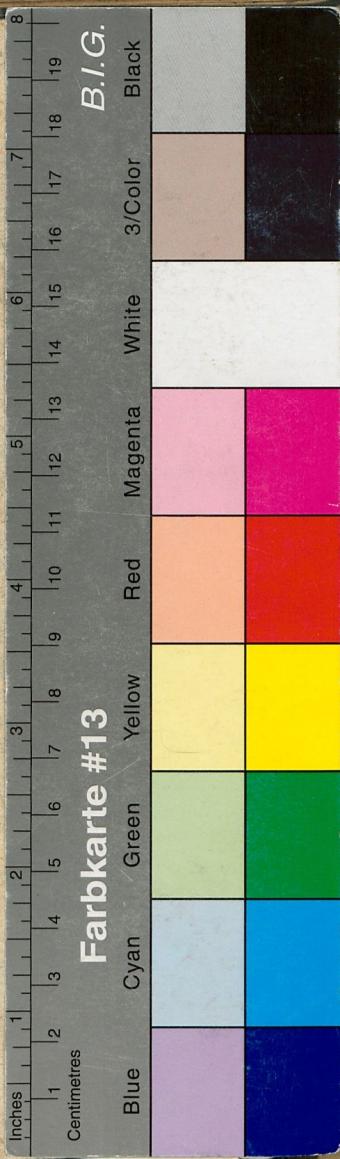
ULB Halle
003 920 380

3

5b.

DISSE^{TA}TIO IVRIDICA IN AVGVRALIS
DE

**IVRE RELVITIONIS DEBL.
TORI CONTRA CREDITO-
REM IN SAXONIA ELECTO-
RALI COMPETENTE,**

27 AM
ADVENTE NVMINE DIVINO
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DUCE SAXONIAE IULIACI, CLIVIAE AC MONTIVM,
ANGARIAE WESTPHALIAEQVE ETC. ETC.

PRAESIDE

GVILIEL. HIER. BRVCKNERO
ICTO, CONSILIARIO SAXONICO, PANDECTARVM P. P. CVRIAEC PROVIN-
CIALIS, FACVLTATIS IVRIDICAE ET SCABINATVS ASSESSORE GRAVIS-
SIMO, EIUSDEMQUE FACVLTATIS h. t. DECANO SPECTATISSIMO
PATRONO AC PROMOTORE SVO AETERNUM SVSPICIENDO

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC PRI-
VILEGIA CONSEQUENDI
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI
SVBMITIT

AD DIEM XI. MARTII M DCC XXIV.

A V C T O R

IOANNES GODOFREDVS BEYER,
DRESSENSIS.

I EN AE, LITTERIS MULLERIANIS.